

for han ikke var nødvendig. Men i Bemærkningerne staar der, at der ikke har vist sig nogen Klage over den Behandling, som Menighedsraadene har givet de kirkelige Spørgsmaal. Men det er ikke rigtigt, saadanne Klager er fremkommet flere Steder. De er maaske ikke naaet frem til Ministeren, men de er i alt Fald kommet til Stiftsøvrigheden. Der er ingen Tvivl om, at der har været megen Misfornøjelse med den Maade, hvorpaa der har været administreret baade med Hensyn til det økonomiske og Paalægning af Skatten.

Naar den højtærede Minister siger, at naar Menighedsraadene kunde bestyre alt det øvrige, ogsaa Præstegaardene, kunde de ogsaa tage Kirkerne med, er det en ganske mærkelig Argumentation. For øvrigt er det en alt for stor Magt, Menighedsraadene faar, naar man sætter dem til at bestyre Præstegaardene. De kan derved gøre dem til Forsøgsgaarde, og hvis det viser sig, at Præstegaardene er bestyret uheldigt, kan de lade Kommunen betale det, det gør ikke noget, hvad det koster, det er andre, der skal skaffe Pengene. Den højtærede Minister siger, at jeg ikke skal fastholde mit Standpunkt, at kun de, der var paa Valglisten til Menighedsraadet, skulde svare Skat. Jeg sagde, at enten skulde man nøjes med Skat af dem, der er paa Valglisten, eller ogsaa tage den kommunale Valgliste og ændre den saaledes, at Følgerne af Opholdsbestemmelsen og Skattebetalingen faldt bort. Thi enten maa alle kommunale Vælgere have Adgang til at vælge disse Menighedsraad, eller ogsaa maa de, der ikke er med til at vælge, være fri for at betale Skat. En af Delene, denne Sammenblanding er ganske urimelig.

Det glæder mig, at den højtærede Minister udtalte med Hensyn til § 43, at hvis man vilde beholde den nugældende Lov af 1919 om Præstegaardsjord, burde i alt Fald Sønderjyderne beholde den Ordning, de nu har. Det er endelig et Forhandlingsgrundlag. Der bliver altsaa en Mulighed for, at vi i alt Fald heroppe kan bevare Loven af 1919 om Præstegaardsjordernes Udstykning.

Den højtærede Minister paastaar altsaa, at det, han nu vil indføre, er Selvstyre, kommunalt Selvstyre (*J. C. Christensen*: Nej, kirkeligt Selvstyre). Ja, men hvilket Selvstyre er det? Det er ikke et Selvstyre for alle Borgere, som staar i Folkekirken, for de er ikke alle med til at vælge Menighedsraadet, og alligevel skal de svare Skat. Det er heller ikke et Selvstyre, hvor Præsterne kommer til at spille nogen synderlig

Rolle. Præsterne bliver en Pariakaste i den Kirkeforfatning, der her gives; de bliver daarligt lønnet, de kan ikke opretholde deres Standard, de kan ikke leve ordentligt, uden at de skal rende omkring og give Undervisning eller skaffe sig Understøttelse paa forskellig Maade, de skal bukke her og dér og alle Vegne. Med andre Ord, de bliver ikke selvstændige, det bliver saa vist ingen Præsteforfatning, det er rigtigt. Det bliver heller ingen Forfatning for de teologiske Professorer; dem er der heller ingen, der vil spørge. Det bliver en Forfatning for Indremissionærer, for dem i Kommunen, som ikke har nogen syndelig aandelig Overlegenhed og heller ikke nogen stor Begavelse, men som forstaar at skaffe sig et lille Stikord, der kan bedaare adskillige svage Medlemmer af Menigheden. For dem vil det blive en ganske dejlig Forfatning. For Klokkerne og de aandelige Sognefogder, om jeg saa maa sige, vil det blive en storartet Kirkeforfatning, men ikke for dem, der har nogen aandelig Overlegenhed, som man maa forudsætte, Præsteskabet kan have, og, som sagt, daarligt nok for den teologiske Professor, som til den Tid er den mest paagaende ved Universitetet.

Det bliver en smaatskaaren Kirkeforfatning. Derfor synes jeg, at den højtærede Kirkeminister og det højtærede Flertal i denne Sal skulde betænke sig een Gang til, inden de gennemfører denne Forfatning. Der vil sikkert, hvis den gennemføres med de økonomiske Love som Grundlag, der her foreligger, blive to Retninger i Menighedsraadene, een, hvor Striden staar om de økonomiske Spørgsmaal, og en anden, hvor Striden staar om de smaa kirkelige Spørgsmaal, som Indremissionærerne, som jeg før nævnte, kan rejse. Jeg tror ikke, at nogen af de to Ting er heldig for Kirken. Jeg synes, det skal siges, inden disse Lovforslag gaar videre, at det er i alle Henseender en uheldig Kirkeforfatning, de Herrer søger at gennemføre, en Forfatning, der hverken vil blive til Gavn for Præsterne eller for dem, der ellers har baaret Kirken oppe, ej heller for den virkelig alvorlige Del af Menigheden, som ikke render efter Indremissionærerne.

Maa jeg til Slutning gøre et Par Bemærkninger til den højtærede Kirkeminister angaaende Kirkegaardene. Den højtærede Minister kunde ikke indrømme, at Kirkegaardene burde tages fra Kirkerne og stilles under en særlig Bestyrelse, det vilde være imod Befolkningens Ønsker, sagde den højtærede Minister. Jeg ved ikke, hvorpaa den højtærede Minister grunder denne An-